

LO:4
(1-3)

• EESTI NOORTE EESTISE KRISTLIK UHING ROOTSIS •

Etniliska KFUM i Sverige, Birger Jarlegatan 35, Stockholm

LOENGUTSENERIA nr. 3 /rahvualikkudeks ja teisteks tähtpäevadeks/
Teisetenud peasekretär mag.R.Kiviranna.

Loeng nr.1

ROOTSI JOUENIISE ESIKESKSE AASTAPÄEVAKONO

ENNEKU peasekretär mag.R.Kiviranna.

Kodumaal viljavaljajatel oli taas küpsaks saanud rukis.

Tuhanded virgad käed olid tegevuses, et lõigata ja koguda kuldkollast vilja, et saabuva raske sõjatalve tulles oleks leiba Eesti kodude laual.

Ma mäletan nägemusliku selgusega tolle viimase kodumaa veedetud sügise lõikusepäevi seal all Lõuna -Eestis, Võrtsjärve läheduses. Osa me kodumaa ilusamatest paikadest oli siis juba jällegi verise vaenuvankri tallata. Nii paljudes kohtades saidid põllumehed laiuvate viljavaljajate ees tume valulise küsimusega: kes on mõtet lõigata ja koguda seda vilja ? Kuid kõikidest ängistavatest küsimustest tugevamaks osutus siiski e e s t - l a s l i k v i s a e l u t a k e, mis mitte nii kergesti käsi lootusetult rüppe ei pane, vaid mis töötab ja võitleb, usub ja loodeb ka maailmiselt lootusetult raskete olukordade keemel. Sest teisiti ei oleks sellel rahval olnud üldse mitte võimalik elada ja püsida oma ohtlikus kannatusterohkes eluruumis. Ja nii siis mindi välja põldudele selgi raskel sõjajärgisel. Niidussain ja vikat vihised, kuuma paikesepaistes kumardusid kogud, liikusid pruunid tšõõga vilunud käed ja hakk tšõõsis haki kõrvale. Peagi olid avarad väljad neist keetud ja nad seisid seal tihedalt üksteise kõrval -nii nagu tähised ja märgid, mis ütlevad: vaadake relvade raskele kõnele lähed elu siiski edasi.

Ajaratas veeres oma peatumatus käigus. Kuid enne veel kui tolle tšõõ villi värske uudse leivana lauale oleks jõudnud, olid ta lõikajad ja kogujad juba liikumas kodutute ränduritena piki halle maanteid, mis külgesid

põhja või läänes. Veel viimane pilk armastele paikadele, kodukohale, kodutalule ja põldudele, mis nukralt leinates maha jäid, nii nagu oleks nad üsna tassa ega siiski läbitungivalt käinud: kas tuleb veel kord päev ja tund jälle-
nägemiseks ja Eesti elu üleshitamiseks.

Viimaste aastate rasketest sündmustest on kaks pilti sõõbunud kustutamata mu mälu: varahommikune hall varemetes Tallinn, kunagise vaba Eesti kaunis pealinn, pärast kohutavat pommituseööd ja teiseks need otsatult pikad põgenikkude kolonnid, mis tulid sealt alt lõunapoolt. Mehed, kelle tööst karedad käed olid valusalt kokku pigistatud, naised, lapsed ja vanad, kes kandsid kangelaaliku hingesuurusega oma rasket saatust, hädaldamata, nurisemata. Ma mäletan Eesti ema, kes nelja väikese lapsega oli käinud jala paljuid kümneid kilomeetreid, kandes kõige väiksemat sõles, ja nii edasi liikudes, segajalt puhates ja siis uuesti teele astudes. Kui kaugel, kui kaua? Nii kaua kuni veel on tükike Eesti pinda! Nii nad läksid, ja teemal regisees rinne ja lõõssasid tulekahjud.

Mis oli see, mis pani liikuma need inimeste hulged? Mis oli see, mis sundis neid maha jätta kõike? Kas oli see vaid paljas hirm oma elu pärast? Ei! See oli midagi rohkemat. See oli v a b a d e e e s t l a e t e ürgeline tahe e l a d a oma elu v a b a n a! See oli tükike kõikidel segadel eestlaste hingel helisenud v a b a d u s e i g a t s u s e s t, vabaduse kustutamast laulust. Ja kus ilial igatsus ja laul eestlaste südames on olnud elav ja ohtne, seal ei ole kunagi kardetud raskusi ja kannatusi, loobumisi ja ohvreid. Seal ei ole siis ke kunagi meeleheide saanud kõike mätta oma halli läbitungimatuks udusse.

Raamnalased! Kui meie aasta tagasi J u n e l a armu ja ime läbi jõudsime päästvate Rootsi rannale, siis ei olnud me tuleku tega mitte väiklane hirm ja kartus oma elu pärast. Enamik meist tuli ju läbi tormi ja paljude hädeohtude. Me tulime inimestena, kes olid vaadanud Sige lähedale surmale silmi. Me tohtisime tulla kui need, kelle kohta maksab Raamatute Raamata sügav sõna: kui surijad ja vasta meie e l a m e. Kes suudaks, kes tohiks unustada teda

tundi, mil silmaspiirile kerkis päästva ranna viirg või kauguses helkivad Rootsi tuled. Me teadsime: seal elab vabadus, õiglus, inimlikkus, seal võib inimene jällegi olla see, kes ta olema peab.

Põhjussade vabadustarastava rahva liikstenä, inimestena ja rahvuslastena, ei mitte mingisuguste kahtlaste sõjakurjategijatena me tulime maailma ja meid võeti vastu ühe kristliku rahva poolt nii nagu meid ei oleks vastu võetud vist küll kusegil mujal.

On hea ja vajalik, et see, mis me oleme suurena ja sügavana oma elus läbi elanud, et see ei lästaks ega kaoks argipäeva väikeste murede, asakelduste ja egoistlikust hoiakust väljakaasvavate vastolude keskel! Saagu see teadvus meis elavaks täna tagasi vaadates oma elule. Rootsi saabumise esimest aastapäeva mälestades on meil küll põhjust seisatada sügavas tänutundes selle ette, kes me ligi on olnud keset tormi ja sõda ja kelle kätes on viimastel aegadele, me omaette ja kogu me paljukannatanud rahva saatuse. Siiras tänutundes me mõtleme sellega ühenduses ka Rootsi rahvale, ta Kuningale ja valitsusele ja kõikidele nendele, kes raskel tunnil on pakkunud meile oma kaitses ja armastuse.

Me tulime siia läbi sõjasetorade. Palju, mis meile väärtuslik, pidi meha jääma. Aga t ä h t s a i m a tohtisime siiski kaasa võtta ja nimelt: kindla u s u J u m a l a s s e ja sellest välja kasvava v a n k u m a t u u s u oma rahva e l u õ i g u s e ja E e s t i t u l e v i k k u ! Meie kõikide kõlblaks kohustuseks on olla selle usu ja lootuse tulekandjad - olgu me ümber väliselt vaadates ajuti nii tume kui tahes. Argu ükski raskus ega katsumus kustutagu me hingest Eesti vabaduse uljast laulu. Olgu valvel selle ees, et väiklased vastolud ei kustutaks ega tumestaks tuld, mis on usaldatud meile kandsiks ja edasiandmiseks kasvavale noorele sugupõlvele.

Me oleme küll eranditult inimesed oma vigade ja puudustega. Aga me peame hoolt kandma, et need ei killustaks ega lõhestaks rahvuslikku ühtekuuluvust ja tõe, mida on tarvis teha Eesti tuleviku huvides!

Meile, eestlastele, ei o saanud kaasa rääkida maailma suurte küsimuste korraldamisel, millel on oluline tähtsus ka meie kodumaa saatusele. Meie ülesandeks on v ä ä F i k a l t seindada oma vabadustarastavat väikest rahvast, kellele J u m a l on andnud oma koha päikese all ja keda siiani ü k s - k i ajaleo torm ei ole suutnud murda. H elisegu Eesti vabaduse laul jõu- rikkana ja kindlana nüüd ja kord vabas iseseisvas Eestis !